

Vissa ändringar i lagstiftningen om genomförande av
EG:s försäkringsdirektiv

Prop.
1997/98:54

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 januari 1998

Göran Persson

Erik Åsbrink
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa justeringar av teknisk karaktär i 1995 års lagstiftning om genomförande av EG:s försäkringsdirektiv.

Ett svenskt försäkringsbolag, som avser att delta i ett koassuransavtal (samförsäkring) avseende stora risker belägna i ett annat EES-land, skall enligt lagförslaget inte behöva underrätta Finansinspektionen om detta i annat fall än när bolaget är den ledande försäkringsgivaren i avtalet.

Beslut om överlåtelser av direktförsäkringsbestånd, där det ingår risker som är belägna i eller åtaganden som skall fullgöras i ett annat EES-land, skall offentliggöras även i det berörda landet.

Bestämmelserna om återförsäkringsbolags registerskyldighet justeras så att det klart framgår dels att återförsäkringsbolag som meddelar livförsäkring och lång skadeförsäkring skall skuldtäcka och föra register för att tillvarata återförsäkringstagarnas förmånsrätt, dels att övriga återförsäkringsbolag inte behöver skuldtäcka eller föra register. Registerskyldiga återförsäkringsbolag skall även, i syfte att tillvarata återförsäkringstagarnas förmånsrätt, iakttä placeringsreglerna i tillämpliga delar.

Tidsfristen för förverkande av koncession i de fall verksamheten inte påbörjas inom viss tid föreslås till ett år och räknas från det att bolaget beviljades koncessionen. Koncessionen får också förverkas om bolaget begär det före denna årsfrist.

I propositionen föreslås även vissa ändringar i skuldtäkningsreglerna. Det föreslås att fordringar på premier för skadeförsäkring, som avser viss premieperiod (terminspremiefordringar) och som inte förfallit till betalning, godtas för skuldtäckning under vissa förutsättningar. Slutligen införs

en särskild dispensregel som medger även andra än tillfälliga undantag Prop. 1997/98:54
från vissa skuldtäckningsregler om det finns synnerliga skäl.
Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 april 1998.

1 Förslag till riksdagsbeslut	4
2 Lagtext	5
2.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)	5
2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1302) om EES- försäkringsgivares verksamhet i Sverige	13
2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige	15
3 Ärendet och dess beredning	18
4 Vissa frågor om skuldtäckningstillgångar	20
4.1 Bakgrund	20
4.2 Terminspremiefordran som skuldtäckningstillgång	20
4.3 En utvidgad dispensmöjlighet från tillgångsbegränsningarna ...	23
5 Underrättelse om gränsöverskridande koassuransverksamhet	27
6 Offentliggörande av beståndsöverlåtelse med EES-anknytning	30
7 Skuldtäcknings- och registerskyldighet i återförsäkringsbolag	35
8 Förverkande av koncession när verksamheten inte påbörjats	38
9 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	40
10 Ekonomiska konsekvenser	41
11 Författningskommentar	42
11.1 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)	42
11.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:1302) om EES- försäkringsgivares verksamhet i Sverige	45
11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige	46
Bilaga 1 Förteckning över remissinstanser avseende Promemoria om vissa justeringar i lagstiftningen om genomförande av EG:s försäkringsdirektiv	47
Bilaga 2 Lagrådets yttrande	48
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 januari 1998	49
Rättsdatablad	50

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1997/98:54

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
2. lag om ändring i lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige,
3. lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs i fråga om försäkringsrörelselagen (1982:713)¹

dels att 2 a kap. 4 §, 7 kap. 9, 10, 10 b, 10 g och 11 §§, 8 kap. 7 §, 9 kap. 15 §, 14 kap. 26 b § och 19 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 15 kap. 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a kap.

4 §

Om ett försäkringsbolag avser att från Sverige eller från en sekundäretablering i ett annat land inom EES meddela försäkringar för risker belägna i eller för åtaganden som skall fullgöras i ett annat EES-land, och detta skall ske på annat sätt än genom en sekundäretablering i det landet (gränsöverskridande verksamhet), skall bolaget underrätta Finansinspektionen om det. I underrättelsen skall det anges vilket eller vilka slag av risker eller åtaganden försäkringarna skall omfatta.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte när bolag i annan egenkap än ledande försäkringsgivare deltar i koassuransavtal (samförsäkring) avseende stora risker.

Med stora risker avses

1. de försäkringar som anges i 2 kap. 3 a § första stycket 4–7 och 11–12,

2. de försäkringar som anges i 2 kap. 3 a § första stycket 14–15, om försäkringstagaren är näringsidkare och den försäkrade risken avser näringsverksamheten, och

3. de försäkringar som anges i 2 kap. 3 a § första stycket 3, 8–10, 13 och 16, om försäkringstagaren är näringsidkare och minst två av följande förutsättningar är uppfyllda enligt senast fastställda resultat- och balansräkning:

a) försäkringstagaren har en ba-

¹ Lagen omtryckt 1995:1567.

lansomslutning som uppgår till minst ett belopp motsvarande 6 200 000 ecu,

b) försäkringstagaren har en bruttoomsättning som uppgår till minst ett belopp motsvarande 12 800 000 ecu,

c) försäkringstagaren har haft i genomsnitt minst 250 personer anställda.

Om försäkringstagaren ingår i en koncern som avger koncernredovisning skall förutsättningarna i tredje stycket 3 gälla koncernen.

7 kap.

9 §

Ett försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse skall ha tillgångar till ett belopp som motsvarar försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, med tillägg av värdet av reservdeposition som en återförsäkringsgivare har ställt hos bolaget, placerade i enlighet med 9 a–10 e §§ (skuldtäckning).

Om ett annat försäkringsbolag än som avses i första stycket driver sådan återförsäkringsrörelse som avses i 11 a § första stycket 3 skall bolaget ha tillgångar till ett belopp som behövs för att säkerställa försäkringstagarnas förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979). För sådana tillgångar gäller 9 a–10 g §§ i tillämpliga delar (särskild skuldtäckning).

Med försäkringstekniska avsättningar för egen räkning avses de försäkringstekniska avsättningarna inklusive mottagen återförsäkring och med avdrag för avgiven återförsäkring.

Om avgiven återförsäkring inte bidrar till att minska bolagets risktagande, får Finansinspektionen för visst fall bestämma att avdrag inte får göras för sådan återförsäkring.

Ett försäkringsbolag skall till Finansinspektionen lämna uppgift om de försäkringstekniska avsättningarnas storlek, hur dessa har beräknats samt avgiven återförsäkring och dess storlek. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen skall meddela närmare föreskrifter om uppgiftsskyldigheten.

För skuldtäckning som avses i 9 § får, med de begränsningar som anges i andra–sjätte styckena och 10 a–10 d §§, följande tillgångar användas:

1. Obligationer eller andra skuldförbindelser som svenska staten, en svensk kommun eller därmed jämförlig samfällighet svarar för.

2. Obligationer eller andra skuldförbindelser som Europeiska gemenskaperna eller utländska stater eller centralbanker svarar för.

3. Obligationer eller andra skuldförbindelser som utländsk kommun eller därmed jämförlig utländsk samfällighet med befogenhet att kräva in offentlig uppbörd svarar för.

4. Obligationer eller andra skuldförbindelser som internationella organisationer svarar för.

5. Fordringar på premie eller andra fordringar på försäkringstagare som har samband med försäkringsavtal, om rättssubjekt som anges i 1–4 svarar för fordran. Ett försäkringsbolag som ingår i en koncern och vars verksamhet uteslutande består i att försäkra risker inom koncernen, får för skuldtäckning även använda fordringar som bolag inom koncernen svarar för. Om en fordran enligt denna punkt varit förfallen till betalning längre tid än tre månader, får den dock inte användas för skuldtäckning.

5 a. Fordringar på premier för skadeförsäkring får, när flera premieperioder avtalats och fordringarna avser premier som inte förfallit till betalning för andra perioder än den första, användas för skuldtäckning upp till det belopp som svarar mot avsättningen för försäkringsåtagandet, om avsikten är att åtagandet skall sägas upp vid dröjsmål med betalningen.

6. Skuldförbindelser med säkerhet i bolagets livförsäkringsbrev, inom återköpsvärdet.

7. Medel på konto i svensk eller utländsk bank.

8. Obligationer och andra skuldförbindelser som Allmänna pensionsfonden, ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag med tillstånd enligt 3 kap. 4 § första stycket 4 och 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse svarar för. Med kreditinstitut avses bank, kreditmarknadsbolag, Svenska skeppshypotekskassan, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och Sveriges allmänna hypoteksbank.

9. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett utländskt kreditinstitut svarar för.

10. Obligationer och andra skuldförbindelser som ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag svarar för.

11. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag, ett publikt bankaktiebolag, ett publikt försäkringsaktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag, med undantag av bolag som avses i 12.

12. Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett publikt aktiebolag eller ett motsvarande utländskt bolag,

under förutsättning att bolaget har till uppgift att äga sådana tillgångar som anges i 13. Prop. 1997/98:54

13. Fastigheter, tomträtter och byggnader samt andelar i sådan egen-
dom.

14. Skuldförbindelser som fysiska personer och andra subjekt än de som anges i 1–4 och 8–10 svarar för och som panträtt i fastighet eller tomträtt lämnats som säkerhet för. Panträtten skall ligga inom en viss andel av fastighetens eller tomträttens värde. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen skall meddela föreskrifter om andelens storlek och om värdering av fastigheter och tomträtter för tillämpningen av bestämmelserna i denna punkt.

15. Skuldförbindelser som fysiska personer och andra subjekt än de som anges i 1–4 och 8–10 svarar för och som annan betryggande säkerhet än panträtt i fastighet eller tomträtt lämnats som säkerhet för.

16. Kassa.

17. Andelar i värdepappersfonder och placeringar i utländska fondföretag som är underkastade lagstiftning eller annan offentlig reglering som väsentligen stämmer överens med den som gäller för värdepappersfonder här i landet, om de förvaltade tillgångarna huvudsakligen består av tillgångar som får användas för skuldtäckning.

18. Beslutad överskjutande skatt.

19. Återförsäkringsgivares fordran hos det avgivande försäkringsbolaget (återförsäkringstagaren) som grundas på att återförsäkringstagaren har hållit kvar tillgångar som motsvarar en avgiven återförsäkring.

Andra fondpapper än som avses i 10 a § första stycket 1, får endast användas för skuldtäckning om de är kortfristigt realiserbara eller är föremål för handel på en reglerad marknad som är öppen för allmänheten.

Aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier, som har getts ut av ett privat aktiebolag får användas för skuldtäckning under förutsättning att bolaget är ett dotterbolag som anges i 10 a § första stycket 1.

Utländska tillgångar som avses i första stycket 2–4, 7, 9–12 och 17 får användas för skuldtäckning i den mån det följer av föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen meddelat

1. såvitt angår första stycket 2, om vilka utländska stater och utländska centralbanker som avses,

2. såvitt angår första stycket 4, om vilka internationella organisationer som avses, samt

3. såvitt angår första stycket 3, 7, 9–12 och 17, om vilka stater de rättssubjekt som avses skall vara belägna eller ha sitt säte i.

Tillgångar får användas för skuldtäckning endast till den del de inte belastas av panträtt eller annan säkerhetsrätt.

För att tillgångar enligt första stycket 13 skall få användas för skuldtäckning skall byggnader som hör till fastigheter och tomträtter vara brandförsäkrade. Detsamma gäller byggnader som hör till fastigheter och tomträtter som utgör säkerhet för skuldförbindelser enligt första stycket 14.

Förlagsbevis och förlagsandelsbevis skall vid tillämpningen av bestämmelserna i 10 b och 10 c §§ jämföras med tillgångar som anges i första stycket 11 och 12.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, medge att även andra slag av tillgångar än som anges i första stycket tillfälligt får användas för skuldtäckning.

10 b §

Av det belopp som skall skuldtäckas får en andel om högst

- 75 procent motsvaras av tillgångar som anges i 10 § första stycket 7–10, varav högst 50 procentenheter får motsvaras av tillgångar som anges i 10 § första stycket 10,
- 25 procent motsvaras av tillgångar som anges i 10 § första stycket 11,
- 25 procent motsvaras av tillgångar som anges i 10 § första stycket 12–14,
- 10 procent motsvaras av tillgångar som anges i 10 § första stycket 15 och
- 3 procent motsvaras av tillgångar som anges i 10 § första stycket 16.

Andra fondpapper än som avses i 10 § första stycket 17 och 10 a § första stycket 1, och som inte omsätts på någon reglerad marknad som är öppen för allmänheten, får uppgå till högst 10 procent av de tillgångar som används för skuldtäckning.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i första stycket skall även beaktas ett försäkringsbolags indirekta ägande av tillgångar genom dess innehav av andelar i värdepappersfonder eller placeringar i utländska fondföretag som används för skuldtäckning.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, medge tillfälliga avvikelser från de begränsningar som anges i första och andra styckena.

Finansinspektionen får, om det finns särskilda skäl, medge tillfälliga avvikelser från de begränsningar som anges i första och andra styckena. *Om det finns synnerliga skäl får Finansinspektionen också medge avvikelser, som inte är tillfälliga, från begränsningarna i första stycket första–fjärde strecksatserna.*

10 g §

Ett försäkringsbolag skall upprätta riktlinjer för placering av medel som används för skuldtäckning.

Ett försäkringsbolag som avses i 9 § skall upprätta riktlinjer för placering av medel som används för skuldtäckning.

Livförsäkringstagare och den som avser att teckna en livförsäkring i bolaget skall informeras om det huvudsakliga innehållet i riktlinjerna, om det inte med hänsyn till försäkringens särskilda beskaffenhet saknas anledning till sådan information. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Finansinspektionen skall meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna information och om vilka försäkringar som inte skall omfattas av informationsskyldigheten.

11 §

Ett försäkringsbolag skall föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde.

Om en tillgång, som antecknats i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för skuldtäckning, skall detta antecknas i registret.

8 kap.

7 §

Styrelsen svarar för bolagets organisation och för förvaltningen av bolagets angelägenheter. Verkställande direktören skall sköta den löpande förvaltningen enligt de riktlinjer och anvisningar som styrelsen meddelar. Verkställande direktören får dessutom utan styrelsens bemyndigande vidta åtgärder som med hänsyn till omfattningen och arten av bolagets verksamhet är osedvanliga eller av stor betydelse, om styrelsens beslut inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet för bolagets verksamhet. I sådant fall skall styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

Styrelsen skall se till att organisationen i fråga om bokföringen och medelsförvaltningen även innefattar en tillfredsställande kontroll. Verkställande direktören skall sörja för att bolagets bokföring fullgörs i överensstämmelse med lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och andra författningar och att medelsförvaltningen sköts på ett betryggande sätt.

Styrelsen skall fastställa sådana riktlinjer som anges i 7 kap. 10 g § och se till att de följs. Styrelsen skall fortlöpande pröva om riktlinjerna behöver ändras.

Styrelsen ansvarar för att uppgifter enligt 7 kap. 9 § *fjärde* stycket lämnas och att informationsskyldigheten enligt 7 kap. 10 g § *andra* stycket fullgörs.

Styrelsen ansvarar för att uppgifter enligt 7 kap. 9 § *femte* stycket lämnas och att informationsskyldigheten enligt 7 kap. 10 g § *andra* stycket fullgörs.

9 kap.

15 §

Beslut att ansöka om förlängning av koncession enligt 2 kap. 3 § *tredje* stycket fattas av den ordinarie bolagsstämman.

Beslut att ansöka om förlängning av koncession enligt 2 kap. 3 § *sjunde* stycket fattas av den ordinarie bolagsstämman.

14 kap.

26 b §

Finansinspektionen skall godkänna ett avtal om överlåtelse om

1. den övertagande försäkringsgivaren har den kapitalbas som krävs sedan överlåtelsen beaktats, varvid hänsyn tagits till sådan förmån som kan

ha medgivits i enlighet med 23 a § första stycket lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige, och

2. behörig myndighet i det land där åtaganden skall fullgöras, samtycker till överlåtelsen eller inte har yttrat sig.

Saknar den övertagande försäkringsgivaren koncession att driva försäkringsverksamhet i Sverige, skall kapitalbasen intygas av behörig myndighet. Med behörig myndighet avses, för EES-försäkringsgivare, den behöriga myndigheten i dess hemland och, för försäkringsgivare hemmahörande i ett land utanför EES, den behöriga myndigheten i det EES-land som övervakar försäkringsgivarens soliditet.

Ett beslut om godkännande av ett avtal skall inspektionen genast registrera. När registrering sker, övergår ansvaret för det överlåtna försäkringsbeståndet på den övertagande försäkringsgivaren. Är den övertagande försäkringsgivaren ett försäkringsbolag eller en annan försäkringsgivare med koncession i Sverige, skall den övertagande försäkringsgivaren underrätta försäkringstagarna och dem som förvärvat rätt på grund av en försäkring om överlåtelsen och de eventuella ändringar i villkoren som överlåtelsen medför. Finansinspektionen bestämmer på vilket sätt under rättelsen skall lämnas.

Om det i ett bestånd av direkt försäkring som överlåts ingår åtaganden som skall fullgöras i ett annat EES-land skall Finansinspektionen offentliggöra den godkända överlåtelsen i det landet enligt bestämmelserna där. Om överlåtelsebeslutet offentliggörs på motsvarande sätt i det berörda landet, får inspektionen underlåta att offentliggöra beslutet där.

15 kap.

6 a §

Om det i ett bestånd av direkt försäkring som överlåts ingår risker som är belägna i eller åtaganden som skall fullgöras i ett annat EES-land, skall Finansinspektionen offentliggöra den medgivna överlåtelsen i det landet enligt bestämmelserna där. Om överlåtelsebeslutet offentliggörs på motsvarande sätt i det berörda landet, får inspektionen underlåta att offentliggöra beslutet där.

19 kap.

2 §

Regeringen skall, efter anmälan av Finansinspektionen, förklara koncession som beviljats för ett försäkringsbolag förverkad om Prop. 1997/98:54

1. bolaget inte har anmälts för registrering inom den tid som anges i 2 kap. 13 §,

2. bolaget inte har börjat sin verksamhet inom *tre månader* från det *bolaget registrerades*, 2. bolaget inte har börjat sin verksamhet inom *ett år* från det *koncessionen beviljades eller inom samma tid förklarat sig avstå från koncessionen*,

3. anmälningen för bolagets registrering genom lagakraftätagande beslut blivit avskriven eller avslagen, eller

4. bolaget under längre tid än sex månader inte drivit verksamhet.

Om registrering av beslut, varigenom koncessionen har förverkats, förordnar regeringen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 1998.

2. De nya bestämmelserna i 14 kap. 26 b § och 15 kap. 6 a § tillämpas i fråga om beslut om godkännande av överlåtelseavtal eller tillstånd att verkställa avtal som meddelats efter den 31 mars 1998.

3. Äldre bestämmelser i 19 kap. 2 § 2 tillämpas för bolag som beviljats koncession före ikraftträdandet.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige

Prop. 1997/98:54

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 3 § och 8 kap. 1 § lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 3 §¹

När Finansinspektionen av en behörig myndighet i ett annat EES-land ges tillfälle att yttra sig över en fråga om tillstånd till en överlåtelse av ett bestånd av försäkringar som meddelats under verksamhet som drivits med stöd av denna lag, skall inspektionen lämna sitt samtycke om

1. försäkringstagarnas rätt inte försämras, och
2. den övertagande försäkringsgivaren har den kapitalbas som krävs sedan överlåtelsen beaktats.

Finansinspektionen skall yttra sig inom tre månader.

Finansinspektionen skall innan den yttrar sig ge berörda försäkringstagare och livräntetagare tillfälle att anmäla om de har något att invända mot överlåtelsen. Därvid skall vad som föreskrivs i 15 kap. 4 § första stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) gälla i tillämpliga delar.

Finansinspektionen skall innan den yttrar sig ge berörda försäkringstagare och livräntetagare tillfälle att anmäla om de har något att invända mot överlåtelsen. Därvid skall vad som föreskrivs *om offentliggörande* i 15 kap. 4 § första stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) gälla i tillämpliga delar. *Om överlåtelsen har offentliggjorts på motsvarande sätt i Sverige av behörig myndighet i den överlåtande försäkringsgivarens hemland, får inspektionen underlåta att offentliggöra ansökningen.*

8 kap. 1 §²

Finansinspektionen skall i Post- och Inrikes Tidningar kungöra

1. förordnande av ett ombud enligt 6 kap. 5 eller 6 §,
2. beslut om att förbjuda eller begränsa försäkringsgivarens rätt att förfoga över sina tillgångar här i landet, *och*
3. *beslut om att lämna sitt samtycke till överlåtelse av försäkringsbestånd.*

¹ Senaste lydelse 1995:780.

² Senaste lydelse 1995:780.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 1998.
2. De nya bestämmelserna i 7 kap. 3 § tillämpas i fråga om offentliggörande av utländsk myndighet som sker efter den 31 mars 1998.
3. Äldre bestämmelser i 8 kap. 1 § tillämpas för beslut om samtycke som meddelats före ikraftträdandet.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige Prop. 1997/98:54

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att bedriva försäkringsrörelse i Sverige

dels att 25 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 29 d §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §¹

Finansinspektionen får meddela de erinringar i fråga om utländska försäkringsföretags verksamhet här i landet som inspektionen anser behövliga.

Finansinspektionen skall förelägga företaget att vidta rättelse om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från denna lag, trafikskadelagen (1975:1410), lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring eller föreskrifter som har meddelats med stöd av någon av dessa lagar eller grunderna, om sådana finns,

2. grunderna inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av företagens rörelse,

3. i bankinstitut enligt 6, 10 eller 15 a § deponerat belopp minskats genom att värdehandlingarna avsevärt nedgått i värde eller av annan anledning,

4. försäkringsföretagets riktlinjer för placering av tillgångar som används för skuldtäckning inte är tillfredsställande med hänsyn till innehållet i 13 § samt 7 kap. 9 a–10 c §§ och 10 e § försäkringsrörelselagen (1982:713),

5. de tillgångar som används för skuldtäckning inte är tillräckliga eller inte är placerade enligt 13 § samt 7 kap. 9 a–10 c §§ och 10 e § försäkringsrörelselagen, eller

6. det i övrigt finns allvarliga anmärkningar mot försäkringsföretagets verksamhet.

Om ett utländskt försäkringsföretags kapitalbas understiger solvensmarginalen enligt 7 kap. 23 eller 25 § försäkringsrörelselagen (1982:713), skall Finansinspektionen förelägga företaget att upprätta en plan för att återställa en sund finansiell ställning och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Om kapitalbasen understiger de nivåer som anges i 16 a §, eller om garantibeloppet för livförsäkringsrörelse inte har en sådan sammansättning som anges i 16 a § tredje stycket, skall inspektionen förelägga företaget att upprätta och för godkännande överlämna en plan för skyndsamt återställande av kapitalbasen.

Vad som sägs i tredje stycket skall inte gälla i de fall företaget medgetts förmåner enligt 23 a § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten. Om den utländska myndighet som kontrollerar företagets soliditet förbjuder det att helt eller delvis förfoga över sina till-

¹ Senaste lydelse 1995:781.

gångar skall, på begäran av myndigheten, Finansinspektionen vidta samma åtgärder beträffande företags tillgångar i Sverige.

Om ett föreläggande enligt andra eller tredje stycket inte har följts inom den bestämda tiden och det anmärkta förhållandet inte heller på något annat sätt har undanröjts, skall Finansinspektionen anmäla detta till regeringen.

Finansinspektionen får begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. företaget inte följer gällande bestämmelser om skuldtäckning,
2. företags kapitalbas understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller inte uppfyller gällande krav på garantibelopp,
3. företags kapitalbas understiger solvensmarginalen och det finns särskilda skäl att anta att bolagets finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats, eller
4. det bedöms vara nödvändigt för att skydda de försäkrades intressen vid beslut om förverkande av företags koncession.

Om företaget medgetts förmåner enligt 23 a § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten, skall inspektionen underrätta den behöriga myndighet som kontrollerar företags soliditet innan åtgärd vidtas.

Om företaget driver verksamhet eller har tillgångar placerade i ett annat EES-land, skall Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det landet om beslut som fattats i enlighet med sjätte stycket och, om det behövs, begära att den behöriga myndigheten i samarbete med inspektionen vidtar motsvarande åtgärder.

Finansinspektionen skall anmäla beslut om förverkande av koncession till de behöriga myndigheterna i de EES-länder där företaget bedriver försäkringsverksamhet. Inspektionen får i samband härmed begära att sådan myndighet i samarbete med inspektionen vidtar de åtgärder som behövs för att skydda de försäkrades intressen.

Finansinspektionen får besluta hur verksamheten skall drivas efter ett sådant beslut som avses i fjärde och sjätte styckena.

En koncession kan förklaras förverkad av regeringen om företaget

1. inte längre uppfyller kraven för koncession,
2. inte har börjat sin verksamhet inom ett år från det koncessionen beviljades eller inom samma tid förklarat sig avstå från koncessionen,
2. inte inom angiven tid har vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt tredje stycket, eller
3. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.
3. inte inom angiven tid har vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt tredje stycket, eller
4. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

Om företaget medgetts förmåner enligt 23 a § och dess auktorisation förklarats förverkad av en utländsk myndighet som kontrollerar företags soliditet, skall Finansinspektionen vidta erforderliga åtgärder. Om skälet till att auktorisationen förklarats förverkad är att företags soliditet är

otillräcklig, skall regeringen genast förklara företagets koncession i Sverige förverkad. Prop. 1997/98:54

Beslut, varigenom koncessionen förklaras förverkad, skall av Finansinspektionen kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

29 d §

Om det i ett bestånd av direkt försäkring som överlåtits ingår risker som är belägna i eller åtaganden som skall fullgöras i ett annat EES-land, skall Finansinspektionen offentliggöra den medgivna överlåtelsen i det landet enligt bestämmelserna där. Om överlåtelsebeslutet offentliggörs på motsvarande sätt i det berörda landet, får inspektionen underlåta att offentliggöra beslutet där.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 1998.
 2. De nya bestämmelserna i 29 d § tillämpas i fråga om tillstånd att verkställa överlåtelseavtal som lämnats efter den 31 mars 1998.
 3. Äldre bestämmelser i 25 § tillämpas för företag som beviljats koncession före ikraftträdandet.

Denna lagrådsremiss innehåller förslag till vissa justeringar i reglerna för svenska och utländska försäkringsgivare.

Den svenska lagstiftningen på försäkringsområdet har i två etapper genomgått genomgripande förändringar till följd av genomförandet av EG:s försäkringsdirektiv.

Rådets första direktiv 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring och rådets första direktiv 79/267/EEG av den 5 mars 1979 om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva direkt livförsäkringsrörelse, den s.k. *första generationens direktiv*, syftade till gemensamma regler för att underlätta etablering av skade- och livförsäkringsföretag i ett annat medlemsland. Direktiven innebar en minimiharmonisering av regler för auktorisation och övriga krav som skall gälla för etablering i medlemsstaterna. Den *andra generationens direktiv* (rådets andra direktiv 88/357/EEG av den 22 juni 1988 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring, och med bestämmelser avsedda att göra det lättare att effektivt utöva friheten att tillhandahålla tjänster samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och rådets direktiv 90/619/EEG av den 8 november 1990 om samordning av lagar och andra författningar om direkt livförsäkring, och med bestämmelser avsedda att göra det lättare att effektivt utnyttja friheten att tillhandahålla tjänster, och om ändring av direktiv 79/267/EEG) innehåller främst regler som i vissa fall ger möjlighet att tillståndsfritt sälja försäkringar över nationsgränserna utan etablering i mottagarlandet (tillhandahållande av tjänster). Såväl första som andra generationens direktiv har kompletterats och ändrats i flera omgångar.

Genom EES-avtalet åtog sig Sverige att bl.a. genomföra regler i första och andra generationens direktiv. Den svenska lagstiftningen som införlivade dessa rättsakter trädde i kraft den 1 januari 1994 (SFS 1993:1302–1311, prop. 1992/93:257, bet. 1993/94:NU5, rskr. 1993/94:39).

Tredje generationens direktiv [rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring) och rådets direktiv 92/96/EEG av den 10 november 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser direkt livförsäkring och om ändring av direktiven 79/267/EEG och 90/619/EEG (tredje livförsäkringsdirektivet)], syftar till att genomföra principerna om en enda auktorisation och om hemlandstillsyn. Direktivens bestämmelser innebär i korthet att en försäkringsgivare skall ha möjlighet att med stöd av auktorisationen i sitt hemland driva försäkringsverksamhet inom hela EU, såväl från ett fast driftställe i ett annat medlemsland än hemlandet som genom gränsöverskridande handel från ett fast driftställe beläget inom EU. Verksamheten skall, var den än bedrivs inom EU, stå under hemlandstillsyn.

Genom den tredje generationens direktiv är den legala grunden för en inre marknad på försäkringsområdet fullbordad. Arbetet med genomförandet av dessa direktiv ledde till lagstiftning som i huvudsak trädde i kraft den 1 juli 1995 (SFS 1995:779–789, prop. 1994/95:184, bet. 1994/95:NU24, rskr. 1994/95:392).

För svenska försäkringsbolag införlivades EG-rätten genom ändringar i försäkringsrörelselagen (1982:713), FRL. För utländska försäkringsgivare med säte i annat EES-land infördes en ny lag, lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige, LEF. Gemenskapsrätten medförde också ändringar i de svenska reglerna för övriga utländska försäkringsgivare [lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige, LUF].

Genom lagen (1995:1560) om årsredovisning för försäkringsföretag, ÅRFL, genomfördes rådets direktiv av den 19 december 1991 om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag 91/674/EEG. Reglerna trädde i kraft den 1 januari 1996 (prop. 1995/96:10, bet. 1995/96:LU4, rskr. 1995/96:91).

Det har efter hand visat sig att det tidigare införlivandet av EG-direktiven behöver justeras på några punkter. I en promemoria som har utarbetats inom Finansdepartementet föreslås ändringar som ger en bättre överensstämmelse med EG:s försäkringsdirektiv. Dessa behandlas i avsnitt 5, 6 och 8. Vissa likartade justeringar föreslås också i reglerna för försäkringsgivare utanför EES-området med verksamhet här. Därutöver föreslås några ändringar i FRL som inte direkt hänger samman med direktiven.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi97/2116).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 4 december 1997 att inhämta Lagrådets yttrande över förslagen till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
2. lag om ändring i lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige,
3. lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige.

Lagrådet har lämnat förslagen utan erinran. Yttrandet finns intaget i *bilaga 2*.

4.1 Bakgrund

I 7 kap. 9–10 g §§ FRL finns placeringsregler för försäkringsbolag som skall trygga att åtagandena mot försäkringstagarna kan fullgöras. Grundtanken är att det belopp, som utgörs av försäkringstekniska avsättningar för åtagandena mot försäkringstagarna, vid varje tidpunkt skall motsvaras av tillgångar av visst slag med ett värde som uppgår till minst samma storlek som avsättningarna (jfr prop. 1995/96:10 del 4 s. 91).

I 9 § fastslås det grundläggande kravet att bolaget skall inneha tillgångar till ett belopp som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna för egen räkning med tillägg för viss deposition (*skuldtäckning*).

Alla tillgångar godtas inte för skuldtäckning. De tillgångar som är tillåtna anges i 10 §. Den grundläggande tanken är att endast tillgångar som uppfyller viss kvalitet i fråga om kreditvärdighet, värdebeständighet eller likviditet godtas för skuldtäckning (prop. 1994/95:184 s. 167).

Tillgångarna skall, med vissa undantag, värderas till verkligt värde. Värderingen regleras i 10 f §.

De tillgångar som används för skuldtäckning skall dessutom enligt 9 a § uppfylla de allmänna kraven på matchning och diversifiering.

Matchningsprincipen innebär att tillgångarna skall vara godtagbara med hänsyn till försäkringsåtagandenas karaktär. Sådana tillgångar skall väljas så att den förväntade avkastningen anpassas till utbetalningarna från försäkringarna. En annan aspekt av matchningsprincipen är att tillgångarna skall ha tillräcklig likviditet.

Diversifieringsprincipen innebär att tillgångar skall väljas så att lämplig riskspridning uppnås.

Matchningsprincipen och diversifieringsprincipen kompletteras med detaljregler enligt 10 b § med gränser för vad som vid skuldtäckningen kan godtas av ett och samma tillgångsslag (*tillgångslimiter*). I 10 c § finns gränser för hur stor del som får skuldtäckas med en enskild placering (*enhandsengagemang*). Reglerna om tillgångslimiter och enhandsengagemang utgör ramar som bolaget måste hålla sig inom men innebär inte automatiskt att matchnings- och diversifieringsprinciperna är uppfyllda.

4.2 Terminspremiefordran som skuldtäckningstillgång

Regeringens förslag: Fordringar på premier som inte förfallit till betalning och som avser viss premieperiod (terminspremiefordringar) för skadeförsäkring, får under vissa förutsättningar användas för skuldtäckning.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan erinran. *Konsumentverket* har dock uttryckt en viss tvekan

till ändringen med hänvisning till att åtagandena mot försäkringstagarna vid varje tid bör kunna uppfyllas. *Finansinspektionen* har lämnat vissa tekniska synpunkter på lagförslagets utformning.

Bakgrund: Inom skadeförsäkring, särskilt konsumentförsäkring, är försäkringar med terminspremier vanligt förekommande. Det innebär att premierna för försäkringen betalas genom delbetalningar under försäkringsperioden (månads-, kvartals- eller halvårsvis). Försäkringen löper däremot normalt på ett år och under denna tid är bolaget bundet av de villkor som avtalats för perioden.

Det faktum att försäkringstagaren delar upp premien i delbetalningar påverkar alltså inte i sig bolagets ansvarighet och åtagande gentemot försäkringstagaren. En utebliven delbetalning medför efter en viss frist att avtalet upphör att gälla. Försäkringsbolagets avtalsrättsliga åtagande gentemot konsumenter är i fråga om de vanligaste skadeförsäkringarna reglerat i konsumentförsäkringslagen (1980:38), KFL, men vissa konsumentförsäkringar, liksom försäkringar för andra försäkringstagare faller i stället under lagen (1927:77) om försäkringsavtal, FAL. I dessa lagar finns bl.a. regler om att avtalet får sägas upp viss tid efter det att bolaget lämnat ett meddelande till försäkringstagaren om den uteblivna betalningen (25 § KFL och 13 § FAL).

Av de nya placeringsreglerna som infördes den 1 juli 1995 framgår vilka tillgångsslag som får användas för skuldtäckning (7 kap. 10 § FRL). Bland de tillåtna tillgångsslagen ingår fordringar på premier eller andra fordringar på försäkringstagare som har samband med försäkringsavtal, om vissa rättssubjekt svarar för fordringen (10 § första stycket 5). De subjekt som godtas är staten och vissa andra från risksynpunkt särskilt säkra rättssubjekt. Det belopp som skall täckas av tillåtna tillgångar är i första hand de försäkringstekniska avsättningarna för egen räkning. Dit hör värdet av bolagets ansvarighet för löpande försäkringar, den s.k. premiereserven.

Beräkningen och redovisningen av premiereserven reglerades tidigare i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd avseende skadeförsäkringsbolagens beräkning och redovisning av försäkringstekniska skulder samt redovisning av säkerhetsreserv, FFFS 1994:34. Enligt dessa bestämmelser skulle, för försäkringar med terminsbetalning, även de terminer som belöpte på tiden efter försäkringsbolagets balansdag inräknas i premiereserven. I gengäld fick premierna för motsvarande premieperiod räknas av. Det belopp som då skulle skuldtäckas var således ett nettobelopp.

Genom införandet av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, ÅRFL, som trädde i kraft den 1 januari 1996, införlivades som tidigare nämnts EG:s direktiv om årsbokslut och sammanställd redovisning för försäkringsföretag (91/674/EEG) i svensk rätt. I samband därmed justerades även reglerna för beräkningen och redovisningen av försäkringstekniska skulder. Sådana skulder skall numera redovisas under beteckningen försäkringstekniska avsättningar. Vidare ändrades reglerna i vissa andra avseenden. Med anledning av EG:s regler infördes i 7 kap. 1 § FRL uttryckliga bestämmelser om att avsättningarna skall motsvara det belopp som fordras för att ett försäkringsbolag vid varje tidpunkt skall

kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal (se prop. 1995/96:10 del 4 s. 108 och 275–276).

De närmare reglerna för redovisningen och beräkningen av försäkringstekniska avsättningar för försäkringar med terminspremier regleras numera i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag, FFFS 1996:29. I likhet med tidigare föreskrivs att för försäkringar med terminsinbetalad premie skall bolaget räkna med ansvarigheten även för de terminer av återstående löptid som ligger helt inom tiden efter balansdagen (se 4 kap. 15 § FFFS 1996:29). Tidigare regler om nettoredovisning finns dock inte kvar.

De nya redovisningsreglerna har även genomslag i skuldtäckningssammanhang. Ett avsevärt större belopp av de fria medlen måste nu därför utnyttjas för skuldtäckning i de aktuella fallen.

Försäkringsförbundet har i en skrivelse (dnr Fi 96/5184) begärt bl.a. att fordringar på terminspremier skall få användas för skuldtäckning. Även Finansinspektionen har i en särskild skrivelse framhållit att denna fråga bör bli föremål för översyn (dnr Fi 97/1152).

Skälen för regeringens förslag: Det finns inte anledning att införa några särskilda bestämmelser i lag om att de försäkringstekniska avsättningarna i redovisnings- eller placeringssammanhang skall reduceras med fordringar på terminspremier. Det bör i stället prövas om fordringarna på kommande delbetalningar bör få användas för skuldtäckning, oavsett vem som svarar för dessa.

Nuvarande regler i 7 kap. 10 § första stycket 5 första meningen FRL om att endast där upptagna premiefordringar på vissa rättssubjekt får användas som skuldtäckningstillgångar motiveras av dessa rättssubjekt uppfyller högt ställda krav på kreditvärdighet (se prop. 1994/95:184 s. 176).

I de nu aktuella fallen med delbetalningar av premier finns det ett direkt samband mellan premiefordringen och bolagets åtagande. Om bolaget kommer att säga upp åtagandena i fall terminspremierna inte betalas, har försäkringstagarens kreditvärdighet inte samma betydelse som i andra fall. Detta talar för att fordringar på terminspremier för skadeförsäkring bör tas in som tillgångar som under vissa förutsättningar får användas för skuldtäckning.

Eftersom rätten att utnyttja en fordran för skuldtäckning motiveras av det direkta sambandet mellan fordringen och det ansvarsåtagandet som den avser bör användningen begränsas till det belopp i premiereserven som svarar mot fordringen. En sådan lösning överensstämmer också sakligt sett väl med den äldre ordningen där premiefordringar beaktades genom en minskning av premiereserven. Begränsningen bör tas in som ett tak för vilket belopp fordringen kan användas för skuldtäckning. Dessutom måste bolaget ha laglig och avtalad rätt samt fasta rutiner för uppsägning av ansvarsåtagandet, om delpremien inte betalas i anslutning till att ansvarsperioden börjar att löpa. Slutligen bör dessa fordringar inte kunna användas för skuldtäckning om förfallodagen är inne men delbetalningen uteblivit. Användningen för skuldtäckning bör därför begränsas till premier som inte förfallit till betalning.

Författningstexten beträffande terminspremiefordringar bör, som Finansinspektionen föreslagit, justeras något för att bättre ansluta till försäkringsavtalsrättens terminologi. Det finns dock inte skäl att, som inspektionen förordat, förtydliga reglerna om captivebolagens koncernfordringar i detta sammanhang.

Med anledning av vad Konsumentverket/KO anført bör det särskilt framhållas att försäkringsbolagets åtaganden mot försäkringstagarna skall skuldtäckas av godtagbara och matchande tillgångar även under den uppsägningstid som löper om en fordran på terminspremien inte betalas. De särskilda krav som uppställs för att terminspremiefordringar skall få användas för skuldtäckning är dessutom uppställda för att – med beaktande av att premien erläggs genom delbetalningar – säkerställa att de allmänna kraven på kreditvärdighet, värdebeständighet och likviditet inte eftersätts. Den föreslagna ändringen kan alltså inte i sig anses innebära något avsteg från kravet att en försäkringsgivare vid varje tidpunkt skall kunna fullgöra sina åtaganden mot försäkringstagarna.

Terminspremiefordringarna bör, i likhet med de premiefordringar o.d. som staten och vissa andra rättssubjekt svarar för, inte underkastas några begränsande regler enligt 10 b eller 10 c §§ om tillgångslimit och enhandsengagemang. Sådana begränsningsregler kan nämligen bedömas sakna praktisk betydelse för de tillgångar som det nu är fråga om.

4.3 En utvidgad dispensmöjlighet från tillgångsbegränsningarna

Regeringens förslag: Finansinspektionen får medge undantag som inte endast är tillfälliga från vissa av tillgångsbegränsningarna för skuldtäckningstillgångar. Dispensrätten villkoras av att det finns synnerliga skäl.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har tillstyrkt promemorians förslag eller lämnat det utan erinran. *Brandkontoret* har, i första hand, begärt att gränsen för premielånen regleras i lag, eftersom beroendet av dispens gör verksamheten osäker. *Finansinspektionen* har efterlyst tydligare riktlinjer om hur *Brandkontorets* premielån bör bedömas i riskhänseende. *Försäkringsförbundet* har anført att dispens bör kunna ges redan vid särskilda skäl. Förbundet har tillagt att *Brandkontorets* premielån i säkerhetskänseende bör jämföras med livförsäkringslån.

Bakgrund: Stockholms Stads Brandförsäkringskontor (*Brandkontoret*) har i en skrivelse till Finansdepartementet begärt att deras fordringar p.g.a. särskilda premielån till försäkringstagarna för betalning av vissa allframtidsförsäkringar skall likställas med livförsäkringslån och därmed få användas för skuldtäckning i obegränsad utsträckning (dnr Fi 96/73).

Brandkontoret grundades genom Kungl. Maj:ts reglemente och stadfästelse den 18 mars 1746. *Brandkontoret* meddelar allframtidsförsäkringar för byggnader. Allframtidsförsäkringen är bunden till den försäkra-

de byggnaden på viss fastighet och kan under vissa förutsättningar även flyttas över till en annan byggnad på en annan fastighet. I regel betalar försäkringstagaren en engångspremie som finansieras genom ett 50-årigt lån från Brandkontoret till försäkringstagaren (*premielån*). Premielånen har formen av annuitetslån med fast ränta under löptiden. Brandkontorets fordran är förenad med särskild förmånsrätt i fastigheten eller tomträtten med stöd av punkt 3 i övergångsbestämmelserna till förmånsrättslagen (1970:979). Bestämmelserna innebär att Brandkontoret i händelse av ett exekutivt förfarande har rätt till betalning före panthavare i fastigheten eller tomträtten, för amortering eller ränta som inte förfallit till betalning tidigare än ett år före utmätning eller konkursansökan. Förmånsrätten gäller även för kommande betalningar och oavsett vem som äger fastigheten. Kontoret kan dock inte överlåta premielånen till annan borgenär.

Gällande bestämmelser innebär att premielånen får motsvara högst 10 procent av skuldtäckningsbeloppet. Lånen räknas som skuldförbindelser med annan betryggande säkerhet än panträtt i fastighet eller tomträtt som andra än staten och vissa andra rättssubjekt svarar för (7 kap. 10 § första stycket 15 jämfört med 10 b § första stycket FRL).

För närvarande har Finansinspektionen, med stöd av 7 kap. 10 b § fjärde stycket FRL, medgett Brandkontoret dispens från tillgångsbegränsningen i 7 kap. 10 b § första stycket FRL. Brandkontoret får med denna tillfälliga dispens använda premielånen för skuldtäckning upp till 50 procent av det belopp som skall skuldtäckas, i den mån övriga tillgångar inte är tillräckliga. Brandkontoret har framhållit att i ett längre perspektiv är den tillfälliga dispensen inte tillräcklig. Kontoret har hävdade att det inte kommer att kunna fortsätta sin verksamhet, om inte en lagändring sker.

Skälen för regeringens förslag: Brandkontoret och dess premielån med särskild förmånsrätt intar en särställning på försäkringsområdet. Det kan konstateras att ett lån med sådan förmånsrätt som gäller för Brandkontorets premielån är säkerhetsmässigt bättre prioriterat än lån med panträtt i fast egendom. Det är samtidigt svårt att systematiskt inordna premielånen bland övriga tillgångsslag i 7 kap. 10 § FRL, eftersom förutsättningarna för Brandkontorets verksamhet är så speciella. Ett av problemen är att premielånen har låg likviditet genom att de inte kan överlåtas till en ny borgenär. Regeringen anser ändå att det med hänsyn till den förmånsrätt som tillkommer Brandkontoret för premielånen bör öppnas en möjlighet till högre skuldtäckning än de 10 procent som följer av gällande regler.

Motivet till att skuldförbindelser med säkerhet i livförsäkringsbrev tillåts för skuldtäckning i obegränsad utsträckning inom ramen för återköpsvärdet är att försäkringsbolaget har kontroll över värdet av säkerheten. Livförsäkringslånen anses i princip riskfria med avseende på kreditrisk. Premielånen skiljer sig från livförsäkringslånen på så sätt att Brandkontorets åtagande kvarstår i händelse av försäkringstagarens fallissemang, medan ett livförsäkringsåtagande utsläcks i motsvarande situation. Den förmånliga placering i förmånsrättshänseende som Brandkontoret beviljats för premielånen innebär emellertid att tillgångsslaget är mindre riskfyllt ur kreditrisksynpunkt än fastigheter och andra fastighetsrelaterade tillgångar.

Ur kreditrisksynpunkt är premielånen åtminstone lika säkra som sådana obligationer, skuldförbindelser och garantier för vilka kreditinstitut och vissa värdepappersbolag svarar. Diversifieringsmöjligheterna har inte motsvarande betydelse som för fastigheter och andra fastighetsrelaterade tillgångar.

Ett skäl som talar emot att tillåta premielånen för skuldtäckningsändamål i en hög utsträckning är lånens låga likviditet. Enligt skuldtäckningsreglerna i tredje skadedirektivet skall, av de tillgångar som täcker de försäkringstekniska avsättningarna, den procentuella andelen av de tillgångar som inte är likvida hållas på en betryggande nivå (artikel 22.2.v). Det är också viktigt att värdet av en lånefordran beräknas med hänsyn till möjligheten att realisera den (artikel 21.1 fjärde stycket vii). Den låga likviditeten skall dock ses mot bakgrund av att premielånen är avsedda att täcka mycket långa försäkringsåtaganden.

Det är emellertid mindre tillfredsställande att tillskapa ett nytt tillgångsslag i 7 kap. 10 § FRL som endast omfattar Brandkontorets premielån. Det finns därför starka skäl för att ge Finansinspektionen möjlighet att medge en högre skuldtäckningsandel anpassad efter de särskilda förhållandena för Brandkontorets premielån.

Ett behov av ett sådant medgivande till högre skuldtäckningsandel kan också aktualiseras i andra mycket udda fall. Det kan t.ex. gälla skuldtäckningstillgångar i utlandet med mycket hög grad av säkerhet. Procentsatsen för högsta tillåtna skuldtäckning bör självfallet bestämmas på ett sätt som inte snedvrider konkurrensen på det aktuella försäkringsområdet. Det bör inte vara fråga om att genom dispensgivning främja en expansion av vissa särreglerade försäkringstyper på bekostnad av mer konkurrensutsatta försäkringar. Snarare bör det kunna ske för att underlätta hanteringen av ett befintligt försäkringsbestånd.

Det finns alltså sammanfattningsvis skäl som talar för att det behövs en dispensrätt i FRL för att kunna beakta den här typen av udda fall. I jämförelse med en lagregel om högsta skuldtäckningsandel ger en dispensordning också bättre möjligheter att med hänsyn till försäkringstagarnas intresse beakta individuella förhållanden i det berörda bolaget.

En bestämmelse bör därför införas som möjliggör andra än tillfälliga dispenser från nuvarande bestämmelser om tillgångsbegränsningar för skuldtäckningstillgångar. Förutsättningarna för beviljande av dispens bör dock vara mycket restriktiva. Dispens skall endast medges om det finns synnerliga skäl. Sådana synnerliga skäl bör endast anses föreligga om en verksamhet bedrivs under alldeles speciella omständigheter. Det skall vidare vara fråga om särskilda tillgångar som i princip saknar andra motsvarigheter på marknaden. Det skall vara uppenbart att de placeringsregler som annars skulle gälla för dessa tillgångar är alltför stränga även vid en försiktig bedömning i risk- och diversifieringshänseende. Fall som uppkommer till följd av mera generella utvecklingstendenser eller som gäller ett flertal företag bör inte omfattas av den nya dispensgivningsregeln.

En rätt att medge undantag från tillgångsbegränsningarna för kassa kan endast vara av tillfälligt slag. Detsamma gäller för fondpapper som inte omsätts på någon reglerad marknad (se artikel 22 i tredje generationens

direktiv). Den föreslagna dispensregeln bör därför begränsas till andra tillgångsslag. Prop. 1997/98:54

Vid bestämmandet av skuldtäckningsandelen inom ramen för dispensprövningen bör, på samma sätt som varit vägledande vid placeringsreglernas utformning, beaktas hur riskfyllt det aktuella tillgångsslaget är samt diversifieringsmöjligheterna inom tillgångsslaget (jfr prop. 1994/95:184 s. 181). Vidare bör beaktas placeringsreglernas grundläggande syfte att tillgodose att försäkringsbolaget kan fullgöra sina åtaganden mot försäkringstagarna. En dispens skall kunna förenas med olika villkor om omprövning eller tidsbegränsning. Det ligger i sakens natur att dispenser som strider mot EG:s regler inte får meddelas (se särskilt artikel 22.2 i tredje generationens direktiv).

Den föreslagna dispensmöjligheten bör tillkomma Finansinspektionen.

Regeringens förslag: Ett svenskt försäkringsbolag, som avser att bedriva gränsöverskridande koassuransverksamhet (samförsäkring) avseende stora risker i ett annat EES-land, behöver inte underrätta Finansinspektionen i annat fall än när bolaget är den ledande försäkringsgivaren i koassuransavtalet.

Promemorians förslag: Överensstämmer i sak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser har tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan erinran. *Finansinspektionen* har ansett att bestämmelsen på ett bättre sätt bör ansluta till definitionen av stora risker i EG:s försäkringsdirektiv. *Hovrätten för Västra Sverige* har ansett att begreppen ”koassuransavtal” och ”ledande försäkringsgivare” bör definieras i lagtext eller i författningskommentaren.

Bakgrund: Med koassurans, eller samförsäkring, menas försäkringsverksamhet där flera försäkringsgivare genom *ett avtal* försäkrar *en risk* och där var och en av försäkringsgivarna är ansvariga för *en viss del* av åtagandet. En av försäkringsgivarna är den *ledande försäkringsgivaren*. EG:s s.k. koassuransdirektiv (rådets direktiv 78/473/EEG av den 30 maj 1978 om samordning av lagar och andra författningar som avser koassuransverksamhet inom gemenskapen) var ett första steg mot en samordning av rätten att bedriva gränsöverskridande försäkringsverksamhet. Direktivet har ändrats genom andra skadeförsäkringsdirektivet och rådets direktiv 90/618/EEG av den 8 november 1990 om ändring, särskilt såvitt avser ansvarsförsäkring för motorfordon, av direktiv 73/239/EEG och direktiv 88/357/EEG, vilka avser samordning av lagar och andra författningar angående annan direkt försäkring än livförsäkring. I och med den tredje generationens direktiv har rätten att bedriva gränsöverskridande verksamhet utsträckt även till annan försäkringsverksamhet än den som omfattas av koassuransdirektivet.

Vilka risker inom gemenskapen som får omfattas av koassurans anges i artikel 26.1 i andra skadeförsäkringsdirektivet. I artikeln hänvisas till de s.k. stora risker som räknas upp i artikel 5 d i första skadeförsäkringsdirektivet. Definitionen av stora risker har ändrats senast genom artikel 2 i direktiv 90/618/EEG. Det sägs särskilt i ingressen till det direktivet att ändringen även skall innebära en ändring av vilka risker som får omfattas av koassurans.

Enligt artikel 26.2 i andra skadeförsäkringsdirektivet skall de bestämmelser i direktivet som avser sådana stora risker som anges i artikel 5 d i första direktivet (i dess lydelse enligt artikel 2 i direktiv 90/618/EEG) endast tillämpas på den ledande försäkringsgivaren.

Av artikel 14 i andra skadeförsäkringsdirektivet (i dess lydelse enligt artikel 34 i tredje skadeförsäkringsdirektivet) följer att ett företag som avser att bedriva gränsöverskridande försäkringsverksamhet i ett annat medlemsland skall anmäla detta till hemlandsmyndigheten.

I 2 a kap. 4 § FRL regleras anmälningsskyldigheten för svenska försäkringsbolags gränsöverskridande verksamhet i ett annat EES-land. Ett krav på underrättelse till Finansinspektionen gäller i de fall ett svenskt försäkringsbolag avser att, från Sverige eller från en sekundäretablering i ett annat land inom EES, meddela försäkringar för risker belägna, eller för åtaganden som skall fullgöras, i ett annat EES-land, om det sker på annat sätt än genom sekundäretablering i det landet. Någon särregel för koassuransavtal finns inte.

I 2 kap. 1 och 4 a §§ LEF regleras anmälningsförfarandet för EES-försäkringsgivares gränsöverskridande verksamhet från ett fast driftställe i ett annat land inom EES till Sverige. En sådan verksamhet får bedrivas här i landet när Finansinspektionen mottagit en underrättelse från en behörig myndighet i försäkringsgivarens hemland. Inte heller LEF innehåller några särregler för koassuransverksamhet.

Skälen för regeringens förslag: Koassuransdirektivet har till stora delar förlorat sin betydelse genom framför allt det tredje skadeförsäkringsdirektivet. Koassuransdirektivet föranledde inte några särskilda lagstiftningsåtgärder för svenska försäkringsbolag när EG:s försäkringsrörelser regler infördes i svensk rätt. För EES-försäkringsgivare infördes däremot en bestämmelse i dåvarande 2 kap. 3 § LEF om att icke ledande EES-försäkringsgivare som avsåg att delta i koassuransavtal avseende stora risker belägna i Sverige, inte behövde anmäla detta till Finansinspektionen. Samtidigt infördes en definition av stora risker i 1 kap. 4 § LEF (SFS 1993:1302, prop. 1992/93:257). När bestämmelserna om gränsöverskridande verksamhet för EES-försäkringsgivare ändrades upphävdes det nämnda undantaget i fråga om anmälningsskyldigheten (SFS 1995:780, prop. 1994/95:184).

Det kan nu konstateras att särskilda regler bör gälla för svenska försäkringsgivare som driver koassuransverksamhet. Som framgår av redogörelsen för direktivbestämmelserna gäller detta anmälningsskyldigheten inför gränsöverskridande verksamhet.

Bestämmelserna i 2 a kap. 4 § FRL bör således ändras för att bättre ansluta till direktivets regler. En svensk försäkringsgivare som i annan egenkap än ledande försäkringsgivare deltar i en sådan gränsöverskridande koassuransverksamhet inom EES-området som avses i artikel 5 d i första skadeförsäkringsdirektivet, bör undantas från den annars gällande skyldigheten att underrätta Finansinspektionen om detta. Såsom Finansinspektionen föreslagit bör det tydligare framgå av författningstexten att undantaget endast avser stora risker så som de definieras enligt EG:s försäkringsdirektiv.

Hovrätten för Västra Sverige har efterlyst ytterligare vägledning för tolkning och tillämpning av vissa begrepp. Såsom anförts i tidigare sammanhang, måste man gå försiktigt tillväga när det gäller denna typ av preciseringar för att inte avlägsna sig från direktivets EG-rättsliga innebörd (jfr prop. 1992/93:257 s. 99). Hovrättens begäran bör dock i någon mån kunna tillgodoses, vilket framgår av författningskommentaren till 2 a kap. 4 § FRL, avsnitt 11.1.

Särregler för koassuransverksamhet aktualiseras även i LEF. Dessa regler är emellertid redan föremål för beredning inom Finansdeparte-

mentet med anledning av förslagen i betänkandet Utländska försäkringsgivare i Sverige (SOU 1996:77). Någon ändring av LEF föreslås därför inte i detta sammanhang. Prop. 1997/98:54

6 Offentliggörande av beståndsöverlåtelse med EES-anknytning

Prop. 1997/98:54

Regeringens förslag: Ett svenskt försäkringsbolags överlåtelse av ett bestånd av direkt försäkring där det ingår risker som är belägna (skadeförsäkring), eller åtaganden som skall fullgöras (livförsäkring), i ett annat EES-land, skall offentliggöras i det berörda EES-landet av Finansinspektionen, om offentliggörande inte redan sker där. Samma regler skall gälla för överlåtelse av motsvarande slag från etableringar i Sverige av en försäkringsgivare från ett land utanför EES. Om en EES-försäkringsgivares ansökan om beståndsöverlåtelse offentliggörs i Sverige av en behörig myndighet i det överlåtande försäkringsbolagets hemland, behöver ansökan inte kungöras av Finansinspektionen. Vid dessa överlåtelse skall inspektionen inte längre behöva kungöra beslutet om att lämna sitt samtycke till överlåtelsen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag, förutom att promemorian inte innehåller något förslag om att Finansinspektionen kan underlåta att offentliggöra sitt beslut i ett annat EES-land, om offentliggörande redan sker i det landet.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan erinran. *Finansinspektionen* har dock ansett att reglerna bör justeras i vissa avseenden. Med anledning av att en ansökan om beståndsöverlåtelse inte måste kungöras utomlands bör det enligt inspektionen klargöras i 15 kap. 4 § FRL att kungörelse skall ske i svenska ortstidningar. Inspektionen anser vidare att det borde vara möjligt för den att underlåta att kungöra ett beslut om överlåtelse som enligt 15 kap. 6 a § FRL skall ske i ett annat EES-land, om tillsynsmyndigheten där offentliggör överlåtelsen. Inspektionen har också ansett att det bör klargöras att den kan underlåta att kungöra en ansökan om beståndsöverlåtelse enligt 7 kap. 3 § LEF även om den utländska myndigheten inte har kungjort överlåtelsen i tidningar utan låtit försäkringsgivarna tillskriva försäkringstagarna eller kungöra överlåtelsen i tidningar.

Bakgrund: I försäkringsdirektiven finns regler om förfarandet vid överlåtelse av försäkringsbestånd som innebär att hemlandsmyndigheten skall inhämta yttranden från behöriga myndigheter i andra medlemsländer inför prövningen av en överlåtelse. Yttranden skall inhämtas från myndighet i det land där risken är belägen eller åtagandet skall fullgöras. Om försäkringarna meddelats från en sekundäretablering i ett annat EES-land skall yttrande inhämtas från myndigheten i sistnämnda land. En redogörelse för direktivets regler i dessa delar finns i prop. 1994/95:184 (s. 235–237).

I försäkringsdirektiven finns även regler om offentliggörande av överlåtelse av försäkringsbestånd. De närmare reglerna om offentliggörande finns i artikel 12.6 i tredje skadeförsäkringsdirektivet och artikel 28 a punkt 6 i första skadeförsäkringsdirektivet (i dess lydelse enligt artikel 53 i tredje skadeförsäkringsdirektivet) resp. i artikel 11.6 i tredje livförsäkringsdirektivet och artikel 31 a punkt 6 i första livförsäkringsdirektivet (i

dess lydelse enligt artikel 49 i tredje livförsäkringsdirektivet). Bestämmelserna slår fast att en överlåtelse som tillåtits med stöd av artiklarna skall offentliggöras i det medlemsland där risken är belägen eller åtagandet skall fullgöras i överensstämmelse med nationell lag. Det anges också att sådana överlåtelser automatiskt blir gällande gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra som har rättigheter eller skyldigheter enligt de överlåtna avtalen.

I 14 kap. 26–26 b §§ FRL finns bestämmelser för livförsäkringsbolag om överlåtelse av försäkringsbestånd i samband med konkurs eller likvidation. I sådana situationer skall livförsäkringsbeståndet om möjligt överlåtas till ett annat bolag. Ett sådant överlåtelseavtal skall godkännas av Finansinspektionen för att bli giltigt. Anser inspektionen att avtalet skall godkännas skall avtalets innehåll kungöras i Post- och Inrikes Tidningar, PoIT, och i övrigt på ett ändamålsenligt sätt (14 kap. 26 a § FRL). Därefter skall själva godkännandebeslutet registreras och kungöras i PoIT (14 kap. 26 b § och 20 kap. 2 § FRL).

I 15 kap. 1–6 §§ FRL finns bestämmelser om frivillig bestandsöverlåtelse. Bestämmelserna avser både liv- och skadeförsäkringsbolag. Även för en frivillig bestandsöverlåtelse finns regler om Finansinspektionens tillstånd (1 §). Ansökan om överlåtelsen skall kungöras i PoIT och i lämplig ortstidning (4 §). Inspektionen skall, sedan tillstånd att verkställa ett överlåtelseavtal lämnats, genast registrera beslutet och kungöra det i PoIT (15 kap. 5 § och 20 kap. 2 § FRL).

Tillstånd till överlåtelse av försäkringsbestånd hänförlig till försäkringsrörelse som bedrivs i Sverige av försäkringsgivare med säte utanför EES prövas också av Finansinspektionen. För överlåtelse av sådana försäkringsbestånd gäller samma regler som för svenska försäkringsbolags bestandsöverlåtelser om bl.a. kungörelse av ansökningens innehåll (29 a § LUF). Reglerna för svenska försäkringsgivare om registrering och kungörelse av beslutet gäller dock inte dessa överlåtelser.

Tillstånd till bestandsöverlåtelse av utländska försäkringsgivare med säte inom EES (EES-försäkringsgivare) prövas av försäkringsgivarens hemlandsmyndighet. När överlåtelse sker av försäkringsbestånd som har anknytning till Sverige skall det i enlighet med direktivens bestämmelser finnas regler i hemlandet som innebär att Finansinspektionen skall ges tillfälle att yttra sig. När inspektionen mottagit en sådan framställan gäller enligt de svenska reglerna att inspektionen skall iakttaga samma kungörelseförfarande som vid svenska försäkringsgivares ansökan om tillstånd (7 kap. 3 § LEF). Detta gäller även om ansökan skulle ha offentliggjorts i Sverige på grund av bestämmelser i försäkringsgivarens hemland. Inspektionen skall dessutom kungöra sitt beslut att lämna sitt samtycke till överlåtelsen (8 kap. 1 § 3 LEF).

Skälen för regeringens förslag:

Offentliggörande av bestandsöverlåtelser utomlands

De svenska reglerna om överlåtelse av försäkringsbestånd ändrades senast i samband med genomförandet av tredje generationens försäkringsdirektiv (prop. 1994/95:184 s. 235–239). I ett avseende överensstämmer inte

FRL:s regler med direktiven. I FRL föreskrivs ingen skyldighet för Finansinspektionen att offentliggöra beståndsöverlåtelse i sådana utländska medlemsstater där riskerna är belägna eller åtagandena skall fullgöras. En bestämmelse om offentliggörande i andra EES-länder måste alltså införas i FRL såväl för beståndsöverlåtelse i samband med likvidation och konkurs som för frivilliga beståndsöverlåtelse. En motsvarande bestämmelse bör också införas i LUF för sådana utländska försäkringsgivare som bedriver försäkringsrörelse i Sverige.

Ett antal frågor aktualiseras om hur bestämmelserna bör utformas.

En beståndsöverlåtelse offentliggörs i Sverige genom kungörelse av Finansinspektionen vid två skilda tidpunkter, vid ansökningstillfället och vid beslutstillfället. Det offentliggörande av beståndsöverlåtelse som skall äga rum i andra EES-länder skall enligt direktiven ske först sedan hemlandsmyndigheten har tillåtit överlåtelsen. Det är alltså inte tillräckligt att myndigheten endast offentliggör en ansökan som sådan. Frågan uppkommer då om lagen bör innehålla en bestämmelse om att även en *ansökan* skall offentliggöras i dessa länder.

I de överlåtelsefall som nu är aktuella skall, som framgått ovan, Finansinspektionen inhämta samtycke från behöriga myndigheter i de EES-länder där överlåtelsen senare skall offentliggöras. Som anförts i promemorian kan det normalt antas att de utländska myndigheter som kontaktas bereder de lokala försäkringstagarna möjlighet att bevaka sin rätt. Det obligatoriska offentliggörandet som skall ske i ett annat EES-land kan därför begränsas till *beslutstillfället*.

Finansinspektionen har uppfattat promemorians förslag så att en *ansökan* om tillstånd till verkställighet av beståndsöverlåtelse från svenska försäkringsbolag där utländska risker eller åtaganden finns aldrig skall behöva kungöras utanför Sverige. För att ett sådant kungörande skall kunna underlätas är det enligt inspektionen av vikt att tillsynsmyndigheten i risk- eller åtagandelandet på ett tillräckligt sätt kan tillvarata försäkringstagarnas intresse i det landet.

De lagändringar som görs i detta sammanhang är främst justeringar som är motiverade av tvingande EG-regler. Som nyss utvecklats innebär detta att *beslutet* att tillåta överlåtelsen i vissa fall måste offentliggöras i ett annat EES-land och att det inte finns tillräckliga skäl att dessutom ställa upp ett obligatoriskt krav på offentliggörande av ansökan. Avsikten är däremot inte att förhindra att även ansökningar av beståndsöverlåtelse offentliggörs i utländska tidningar eller motsvarande med stöd av 14 kap. 26 a § och 15 kap. 4 § FRL. Finansinspektionen bör alltså även i fortsättningen kunna ta initiativ till ett sådant offentliggörande. Det kan t.ex. vara lämpligt när det är osäkert om risk- eller åtagandelandet tillfredsställande kan tillvarata försäkringstagarnas rätt. Någon ändring av 15 kap. 4 § är därför inte påkallad.

Finansinspektionen har vidare ansett att det bör vara möjligt för inspektionen att underlåta att enligt den föreslagna 15 kap. 6 a § FRL offentliggöra ett *godkännandebeslut* i ett annat EES-land, om beslutet offentliggörs där av myndighet i det landet.

I direktivbestämmelserna föreskrivs inte uttryckligen vilket land som skall offentliggöra överlåtelsen. Direktiven ställer endast krav på att

offentliggörande skall ske. Syftet med ifrågavarande bestämmelser torde därför vara uppfyllt, om offentliggörande sker i risk- resp. åtagandelandet i enlighet med nationella bestämmelser, oavsett av vem det utförs. Det ligger å andra sidan nära till hands att utgå i från att det är myndigheten i överlåtarens hemland som, sedan den godkänt överlåtelsen, även bör se till och svara för att offentliggörande sker i berörda länder. Ansvaret för att offentliggörande sker bör därför åvila Finansinspektionen. Regeringen anser emellertid mot bakgrund av nyss förda resonemang att ett sådant offentliggörande bör kunna underlätas i fall där ett offentliggörande redan sker i något berört EES-land. En sådan ordning bör dock inte vara regel. Finansinspektionen bör inte förlita sig på ett annat lands rutiner utan att ha förvissat sig om att offentliggörandet sker på ett korrekt sätt. En möjlighet till undantag i enlighet med det anförda bör föreskrivas, inte endast i 15 kap. 6 a § utan även i 14 kap. 26 b § FRL och 29 d § LUF, som innehåller motsvarande bestämmelser.

Det uppkommer också en fråga om offentliggörandet i andra EES-länder bör avse även överlåtelser av återförsäkringsbestånd. Någon sådan skyldighet finns inte i direktiven. Det har inte heller i övrigt framkommit några skäl som motiverar att överlåtelser av återförsäkringsbestånd skall behöva offentliggöras i andra EES-länder.

Det finns även skäl att överväga om de aktuella bestämmelserna skall utsträckas till ett krav på offentliggörande i länder utanför EES för sådana risker som är belägna eller åtaganden som skall fullgöras där. Direktivens bestämmelser om offentliggörande torde framför allt motiveras av det samtidigt uppställda kravet att överlåtelser som offentliggjorts automatiskt skall bli gällande gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade. Det är osäkert om ett offentliggörande i länder utanför EES-området kommer att tillgodose motsvarande syfte. Ett sådant förfarande kan även medföra praktiska svårigheter och kostnadmässiga konsekvenser som är svåra att överblicka. Bestämmelserna om offentliggörande av beståndsöverlåtelser bör därför begränsas till EES-länder.

Kungörande i Sverige

Det kan ifrågasättas om de beståndsöverlåtelser som skall offentliggöras i andra EES-länder kan undantas från kungörelse i Sverige. Det kan dock antas att sådana försäkringsavtal som skall offentliggöras utomlands inte sällan har anknytning till personer eller företag här i landet. Något undantag från bestämmelserna om kungörelse i Sverige bör därför inte föreskrivas för nu aktuella fall.

Däremot finns det skäl att göra undantag från kungörelseplikten i det omvända fallet, dvs. när en EES-försäkringsgivares hemlandsmyndighet har offentliggjort en ansökan om beståndsöverlåtelse som avser risker eller åtaganden i Sverige. Så som kungörelsreglerna vid EES-försäkringsgivares beståndsöverlåtelser nu är utformade kan nämligen en *ansökan* om överlåtelse av ett svenskt försäkringsbestånd bli föremål för parallella kungörelseförfaranden. Enligt 7 kap. 3 § LEF skall Finansinspektionen genom kungörelseförfarande bereda försäkringstagarna tillfälle att invända mot överlåtelsen inför inspektionens yttrande till hem-

landsmyndigheten. Samma ansökan kan dock komma att offentliggöras i Sverige till följd av nationella bestämmelser i samma försäkringsgivares hemland. Om nu tillsynsmyndigheten i försäkringsgivarens hemland har offentliggjort en ansökan i Sverige har försäkringstagarna redan beretts möjlighet att invända mot överlåtelsen direkt till denna myndighet. I sådana fall saknas normalt särskild anledning för inspektionen att kungöra ansökningen. En undantagsbestämmelse bör därför införas i LEF för detta fall.

Finansinspektionen har framhållit att det bör klargöras att inspektionen kan underlåta att kungöra en ansökan om beståndsöverlåtelse enligt 7 kap. 3 § LEF som redan offentliggjorts här i Sverige av den utländska myndigheten, även om den myndigheten inte har offentliggjort överlåtelsen i tidningar utan låtit försäkringsgivarna kungöra överlåtelsen eller tillskriva försäkringstagarna.

Enligt regeringen är det av principiella skäl svårt att godta att olika former av offentliggörande förekommer i Sverige, beroende på om det är Finansinspektionen eller en utländsk myndighet som offentliggör, i detta fall, en ansökan. Även om det i försäkringsdirektiven inte ställs krav på att även ansökan om överlåtelse skall offentliggöras när det finns utländska risker eller åtaganden, bör det offentliggörande som sker i Sverige ske på likartat sätt, dvs. genom offentliggörande i tidningar, oavsett om överlåtelsen sker från ett utländskt eller från ett svenskt bolag.

Som nyss behandlats innebär alltså försäkringsdirektivens tvingande bestämmelser att EES-försäkringsgivarens hemlandsmyndighet skall kungöra *beslutet* om överlåtelsen i Sverige enligt svensk lag i de fall där riskerna är belägna eller åtagandena skall fullgöras här. Det är därför svårt att motivera att Finansinspektionen skall behöva kungöra beslutet att lämna sitt *samtycke* till överlåtelsen. Bestämmelserna i 8 kap. 1 § 3 LEF bör därför upphävas.

Till följd av förslagen måste en ansökan om överlåtelse av försäkringsbestånd i fortsättningen innehålla uppgift om risker eller åtaganden utomlands. Bestämmelser i denna del bör dock inte tas in i lag utan lämpligen utfärdas av regeringen genom en förordning eller av Finansinspektionen genom verkställighetsföreskrifter.

Regeringens förslag: Det införs bestämmelser som klargör att endast sådana återförsäkringsbolag som bedriver livförsäkringsrörelse och lång skadeåterförsäkringsrörelse skall skuldtäcka och föra ett register över skuldtäckningstillgångar för att säkerställa direktförsäkringsbolagens förmånsrätt. För sådana tillgångar skall placeringsreglerna gälla i tillämpliga delar. Endast nämnda återförsäkringsbolag skall vara skyldiga att upprätta placeringsriktlinjer.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag. Promemorian har dock inte behandlat frågan om skyldighet för återförsäkringsbolag att upprätta placeringsriktlinjer.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i allt väsentligt tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan erinran. *Finansinspektionen* har ansett att den föreslagna skuldtäkningsregeln bör tas in redan i 7 kap. 9 § FRL. Liknande synpunkter har framförts av *Hovrätten för Västra Sverige*. Hovrätten har vidare anført att det klarare bör framgå i vilka delar placeringsreglerna skall gälla samt att det bör prövas i vad mån återförsäkringsbolag skall upprätta placeringsriktlinjer enligt 10 g §.

Bakgrund: Tidigare gällande placeringsregler för försäkringsbolag omfattade livförsäkringar och långa skadeförsäkringar, dvs. sådan skadeförsäkring som meddelats för längre tid än tio år, i praktiken brandförsäkringar. Placeringsreglerna gällde både direkt försäkring och mottagen återförsäkring. Bolagen skulle föra ett register över de tillgångar som omfattades av placeringsreglerna. Försäkringstagaren hade förmånsrätt i de registrerade tillgångarna.

De placeringsregler som infördes den 1 juli 1995, i samband med genomförandet av tredje generationens försäkringsdirektiv, skiljer sig från de tidigare reglerna bl.a. på så sätt att de inte omfattar återförsäkringsbolag, dvs. bolag som uteslutande bedriver återförsäkringsrörelse (7 kap. 9 § FRL). Det framhölls emellertid i motiven till dessa regler att det kan få allvarliga konsekvenser både för ett bolag som meddelar direkt försäkring och dess kunder om ett återförsäkringsbolag inte kan fullgöra sina åtaganden och att det därför i och för sig kunde finnas fog för att införa placeringsregler för bolag som uteslutande bedriver återförsäkringsrörelse. Regeringen var dock inte beredd att föreslå några sådana placeringsregler (prop. 1994/95:184 s. 145). Försäkringsbolag som uteslutande driver återförsäkringsrörelse undantogs däremot inte uttryckligen från skyldigheten att föra ett register över tillgångar. Bestämmelserna kan därför tolkas som att en registerskyldighet fortfarande gäller för såväl direkt- som återförsäkringsbolag (7 kap. 11 § FRL).

I vart fall kvarstår förmånsrätten för återförsäkringstagare (7 kap. 11 a § FRL). Förmånsrätten är även enligt gällande regler begränsad till liv- och lång skadeförsäkring. En sådan förmånsrätt motiverades ursprungligen med att det i en återförsäkringsgivares konkurs kan vara av vitalt intresse för försäkringstagarna hos det bolag som tagit återförsäkringen att detta

bolag har säkerhet för sin fordran hos återförsäkringsgivaren. Med anledning av att återförsäkringstagare fick antas ha även andra möjligheter att fullgöra sina skyldigheter mot sina försäkringstagare kom återförsäkringstagarnas förmånsrätt att placeras efter direktförsäkringstagarnas rätt (se prop. 1989/90:34 s. 73 f).

Ett försäkringsbolag skall upprätta riktlinjer för placeringar som används för skuldtäckning (7 kap. 10 g §). I förarbetena till bestämmelsen diskuteras inte särskilt tillämpningen på bolag som meddelar återförsäkring (jfr prop. 1994/95:184 s. 163–164 och 277).

Skälen för regeringens förslag: Återförsäkringstagare är allmänt sett inte lika skyddsvärda som direktförsäkringstagare. Om återförsäkringsbolaget inte kan fullgöra sina skyldigheter mot det företag som är återförsäkringstagare kan detta leda till allvarliga konsekvenser för direktförsäkringstagarna. Det finns därför skäl för bestämmelser som tar sikte på de senare försäkringstagarnas skydd.

Det register som avses i 7 kap. 11 § FRL har dubbla funktioner. Det ligger dels till grund för den förmånsrätt som följer livförsäkringar och långa skadeförsäkringar, dels är det ett medel för att säkerställa och kontrollera placeringsreglernas efterlevnad (jfr prop. 1994/95:184 s. 200). Det innebär att ett sådant register fortfarande fyller ett syfte i återförsäkringsbolag, även om det enbart skall ligga till grund för förmånsrätten. Ett register behöver däremot inte föras om det varken ligger till grund för förmånsrätt eller placeringsreglernas efterlevnad.

Nuvarande regler om registerföring hos återförsäkringsgivare är inte tillräckligt tydliga. Bestämmelserna bör justeras så att det klart framgår att återförsäkringsbolag som bedriver liv- och lång skadeåterförsäkringsrörelse skall föra ett register. Samtidigt bör, som Finansinspektionen och Hovrätten för Västra Sverige varit inne på, en särskild skuldtäckningsregel tas in i 9 § om att sådana bolag skall ha *tillgångar* som behövas för att säkerställa återförsäkringstagarens förmånsrätt (*särskild skuldtäckning*). För sådana tillgångar skall placeringsreglerna gälla i tillämpliga delar. I vilken omfattning dessa bör iakttas behandlas i författningskommentaren. Vidare bör det av bestämmelserna framgå att återförsäkringsbolag som bedriver annan återförsäkringsrörelse än liv- och lång skadeförsäkring inte omfattas av kraven på skuldtäckning, registerföring och iakttagande av placeringsregler. Det bör i sammanhanget påpekas att den senare frågan kan bli föremål för ny behandling vid en senare beredning av Försäkringsutredningens slutbetänkande (SOU 1995:87).

Som Hovrätten för Västra Sverige anfört finns det skäl att pröva om alla återförsäkringsbolag bör omfattas av skyldigheten att upprätta placeringsriktlinjer. Skyldigheten att upprätta placeringsriktlinjer infördes för att se till att försäkringsbolagen tar ansvar för att tillämpa matchnings- och diversifieringsprinciperna. Riktlinjerna skall även beakta bestämmelserna om vilka tillgångsslag som får användas för skuldtäckning och om lokalisering av tillgångar. De ligger också till grund för Finansinspektionens tillsyn av bolagen och inspektionen kan begära att få del av dessa (se prop. 1994/95:184 s. 163 och 277). Mot denna bakgrund bör skyldigheten att upprätta placeringsriktlinjer gälla för återförsäkringsbolag som skall tillämpa reglerna om särskild skuldtäckning, men tills vidare inte gälla för

andra återförsäkringsbolag, som varken omfattas av placeringsregler eller av registerskyldighet. Bestämmelsen i 10 g § bör alltså förtydligas i enlighet med vad som nu anförts. Prop. 1997/98:54

8 Förverkande av koncession när verksamheten inte påbörjats

Prop. 1997/98:54

Regeringens förslag: Tidsfristen för när en koncession skall förverkas på grund av att ett svenskt försäkringsbolag inte har påbörjat sin verksamhet ändras till ett år från det att koncessionen beviljades. En motsvarande bestämmelse införs för försäkringsgivare utanför EES. En bestämmelse införs också i FRL och LUF om att en koncession får förverkas om bolaget dessförinnan begärt det.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås att ettårsfristen skall räknas från det att bolaget registrerades. I promemorian föreslås även att motsvarande ändringar skall göras i LUF – räknat från koncessionens beviljande – beträffande försäkringsgivare utanför EES.

Remissinstanserna: *Finansinspektionen* har avstyrkt promemorians förslag med motiveringen att den föreslagna ändringen innebär att lagen inte uppfyller EG-direktivens krav. Enligt inspektionen bör tiden för verksamhetens påbörjande under alla förhållanden bestämmas till maximalt sex månader från bolagets registrering, eftersom det av vissa skäl är otillfredsställande från tillsynssynpunkt att så lång tid som ett och ett halvt år kan förflyta från det att koncession ges till dess bolaget måste påbörja verksamheten. Inspektionen pekar vidare på att förslaget innebär en strängare behandling av s.k. tredjelandsföretag. Övriga remissinstanser har tillstyrkt förslaget eller lämnat det utan erinran.

Bakgrund: Enligt artikel 22.1 a i första skadeförsäkringsdirektivet (i dess lydelse enligt artikel 14 i tredje skadeförsäkringsdirektivet) kan en auktorisation som beviljats ett försäkringsföretag återkallas i vissa fall. Återkallelse kan ske bl.a. om bolaget inte utnyttjar auktorisationen inom tolv månader eller uttryckligen avstår från den. Motsvarande bestämmelser för livförsäkringar finns i artikel 26.1 a i första livförsäkringsdirektivet (i dess lydelse enligt artikel 13 i tredje livförsäkringsdirektivet).

Enligt FRL skall ett försäkringsbolag anmälas för registrering senast sex månader efter det att koncession har beviljats (2 kap. 13 § FRL). Om bolaget inte har anmälts för registrering inom denna tid skall koncessionen förklaras förverkad. Koncessionen skall också förklaras förverkad om verksamheten inte har påbörjats inom tre månader från registreringen (19 kap. 2 § första stycket 1 och 2 FRL).

Även för försäkringsgivare utanför EES-området kan en svensk koncession för verksamhet här förklaras förverkad i vissa fall. Det gäller bl.a. om företaget inte längre uppfyller kraven för koncession (25 § elfte stycket 1 LUF). Bestämmelserna innehåller dock ingen förverkandegrund för det fall att verksamheten inte påbörjats inom viss tid eller företaget avstår från koncessionen.

För bankerna finns på den aktuella punkten EG-direktiv med samma uppbyggnad som på försäkringssidan. I bankrörelselagen (1987:617) räknas den ettåriga förverkandefristen från registreringstidpunkten.

Skälen för regeringens förslag: Med hänsyn till att svenska försäkringsbolag inte kan påbörja verksamheten innan försäkringsbolaget har

registrerats bör en ettårsgräns för förverkandet räknad från registreringen vara förenlig med EG:s försäkringsdirektiv. Prop. 1997/98:54

Framför allt av tillsynsskäl är det emellertid, så som Finansinspektionen påpekat, viktigt att försäkringsbolagets verksamhet påbörjas snabbt. Möjligheten att skjuta upp verksamhetsstarten kan nämligen försvåra bedömningen av kapitalbehovet utifrån de prognoser för de tre första räkenskapsåren som skall lämnas vid koncessionsansökan. Promemorians förslag innebär i praktiken att ett svenskt försäkringsbolag kan avstå från att påbörja verksamheten under en tid av ett år och sex månader från det koncessionen beviljades. Den ettåriga tidsfristen bör därför utgå från koncessionsbeslutet.

Som angetts i promemorian är det värdefullt om de nu aktuella reglerna är desamma för försäkringsbolag och banker. En ändring i banklagstiftningen bör därför övervägas.

För närvarande finns ingen i lag angiven möjlighet att förverka en koncession på den grunden att bolaget förklarar sig avstå från koncessionen. En sådan återkallelsegrund anges i EG-direktiven och finns även på bankområdet. Det bör därför införas en bestämmelse om förverkande av en koncession om ett försäkringsbolag dessförinnan förklarat att det avstår från koncessionen.

Motsvarande justeringar bör göras även i LUF.

De nya reglerna bör träda i kraft utan större dröjsmål. Lagstiftningen bör därför träda i kraft den 1 april 1998.

De nya reglerna bör som huvudregel tillämpas redan från dagen för ikraftträdandet. I några fall krävs särskilda övergångsbestämmelser.

Reglerna om förverkande av koncession bör tillämpas för bolag som beviljas koncession efter den 31 mars 1998. Även de nya reglerna om kungörelse av beståndsöverlåtelser bör anknyta till tidpunkten för Finansinspektionens beslut och bör tillämpas för beståndsöverlåtelser som medgetts efter den 31 mars 1998.

Förslagen kan inte antas medföra några beaktansvärda ekonomiska konsekvenser för försäkringstagarna eller andra intressenter.

Förslagen innebär i och för sig vissa ökade kostnader för försäkringssektorn genom att kungörelser i några fall skall ske även i andra EES-länder än i Sverige. Kostnaderna, som är föranledda av tvingande bestämmelser i EG:s försäkringsdirektiv, torde dock väl kompenseras av kostnadsbesparingar till följd av att kungörelser inte längre måste ske i vissa andra fall.

11.1 Förslaget till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

2 a kap. 4 §

I paragrafen har tre nya stycken lagts till.

Det nya *andra stycket* gäller koassuransverksamhet och innebär att den underrättelse om gränsöverskridande verksamhet, som skall lämnas enligt första stycket, endast behöver lämnas av den ledande försäkringsgivaren i koassuransavtalet, om avtalet avser stora risker. Övriga försäkringsgivare som deltar i koassuransavtalet behöver således inte underrätta Finansinspektionen om den gränsöverskridande verksamheten.

Som regeringen berört i den allmänna motiveringen, avsnitt 5, måste paragrafen ytterst tolkas mot bakgrund av dess EG-rättsliga sammanhang. Av koassuransdirektivet framgår att med koassurans, eller samförsäkring, förstås försäkringsverksamhet där två eller flera försäkringsgivare genom ett enda avtal, med en samlad premie och för samma termin, försäkrar en risk. Var och en av försäkringsgivarna svarar för sin del. En av försäkringsgivarna skall vara den ledande försäkringsgivaren och skall behandlas som om han täcker hela risken. Den ledande försäkringsgivaren handhar den löpande förvaltningen och skall bl.a. fastställa försäkringsvillkor och tariffer.

I det nya *tredje stycket* anges vad som avses med stora risker. Definitionen överensstämmer med artikel 5 d i första skadeförsäkringsdirektivet (införd genom artikel 5 i andra skadeförsäkringsdirektivet och därefter ändrad senast genom artikel 2 i direktivet om gränsöverskridande verksamhet för motorfordonsförsäkring). Stora risker definieras i vissa fall med hänsyn till riskens art och i vissa fall med hänsyn till försäkringstagarens ställning eller omfattningen på dennes verksamhet. Typiskt sett är det fråga om sådana fall där försäkringstagarna själva kan tillvarata sina intressen gentemot försäkringsgivaren, till skillnad från massrisker.

Av det nya *fjärde stycket* framgår att om försäkringstagaren ingår i en koncern som lämnar koncernredovisning skall förhållandena i koncernen enligt koncernredovisningen ligga till grund för tillämpningen av kriterierna i tredje stycket 3.

I 1 kap. 4 § LEF finns en motsvarande definition av stora risker. För en utförligare kommentar och redogörelse för stora risker, bruttoomsättning och för vad som skall förstås med en koncern hänvisas till förarbetena till den bestämmelsen (prop. 1992/93:257 s. 163–164).

7 kap. 9 §

Ett nytt *andra stycke* har lagts till. Det klargörs där att för återförsäkringsbolag, som meddelar återförsäkring av liv- och lång skadeförsäkring, som försäkringstagarna har förmånsrätt i enligt 11 § första stycket 3, gäller placeringsreglerna i 9 a–10 g §§ i tillämpliga delar (särskild skuldtäckning). Dessa återförsäkringsbolag är enligt 11 § skyldiga att föra register

över de tillgångar som används för särskild skuldtäckning och tillgångarnas värde. Genom tillägget ”i tillämpliga delar” markeras att placeringsbestämmelserna i detta sammanhang skall tillämpas med syftet att tillvarata återförsäkringsbolagets förmånsrätt. Tillämpningen inriktas därigenom mera mot att säkerställa tillgångarnas värde vid ett konkurs- eller utmättningsförfarande, snarare än att trygga försäkringsåtagandena under löpande verksamhet. De grundläggande kraven på riskspridning och matchning i 9 a § måste visserligen beaktas för att förmånsrätten skall tryggas vid varje tidpunkt, men tillämpningen kan mer isolerat inriktas mot att tillgångarna skall vara god säkerhet för återförsäkringstagarnas förmånsrätt. Också de mer konkreta maximireglerna i 10–10 c §§ om bl.a. tillgångsbegränsningar och enhandsengagemang skall gälla i detta sammanhang, men kunna tillämpas mera mekaniskt än i direktförsäkringsbolag. Dessutom skall lokaliseringsreglerna i 10 d § tillämpas för tryggande av försäkringstagarnas förmånsrätt. Det är också befogat att beakta 10 e § om valutarisker och 10 f § om värdering. Sådana anteckningar som föreskrivs i 11 § tredje stycket om att en tillgångs fulla värde inte kan utnyttjas är också av betydelse i förmånsrättssammanhang.

Paragrafen kommenteras också i den allmänna motiveringen, avsnitt 7.

7 kap. 10 §

Genom en ny *punkt 5 a* i paragrafens *första stycke* blir fordringar på skadeförsäkringspremier för viss premieperiod (terminspremiefordringar) som inte förfallit till betalning tillåtna för skuldtäckning under vissa förutsättningar. Det gäller även om inte ett sådant rättssubjekt som anges i 1–4 svarar för fordringen.

Möjligheten att använda terminspremiefordringar för skuldtäckning begränsas till det belopp i premiereserven som svarar mot fordringen. Vidare måste försäkringsbolagets åtagande vara sådant att det skall sägas upp vid dröjsmål med betalningen. Bolaget måste således ha rätt till och fasta rutiner för uppsägning av ansvarsåtagandet, om delpremien inte betalas i anslutning till att ansvarsperioden börjar att löpa. Terminspremiefordringar får inte användas för skuldtäckning om förfallodagen är inne men delbetalningen uteblivit. Denna begränsning följer av att endast premier som inte förfallit till betalning får användas för skuldtäckning.

För tillgångarna under denna punkt gäller inte begränsningarna i 10 b och 10 c §§.

Paragrafen innehåller begränsningar för hur stor andel vissa tillgångsslag som används för skuldtäckning får utgöra av det totala skuldtäckningsbeloppet. Genom ett tillägg i *fjärde stycket* införs en särskild dispensregel, utöver den möjlighet att medge tidsbegränsade undantag som Finansinspektionen har enligt samma stycke. Med den nya särskilda dispensregeln får inspektionen möjlighet att medge även undantag som inte är tillfälliga från tillgångsbegränsningarna i paragrafen om det finns synnerliga skäl.

Dispensregeln kommenteras i den allmänna motiveringen, avsnitt 4.3.

7 kap. 10 g §

Genom ändringen i *första stycket* klargörs att skyldigheten att upprätta placeringsriktlinjer gäller för bolag som avses i 9 §. Försäkringsbolag som uteslutande meddelar återförsäkring avseende kort skadeförsäkring behöver alltså inte upprätta riktlinjer.

7 kap. 11 §

Ändringen i *första stycket* klargör att skyldigheten att föra register över tillgångar för skuldtäckningsändamål inte gäller bolag som uteslutande meddelar återförsäkring avseende kort skadeförsäkring.

Paragrafen kommenteras också i den allmänna motiveringen, se avsnitt 7.

8 kap. 7 §

Till följd av att det tillkommit ett nytt andra stycke i 7 kap. 9 § har hänvisningen i förevarande paragrafs sista stycke ändrats.

9 kap. 15 §

Paragrafen innehåller en hänvisning till reglerna om ansökan om förlängning av koncession. Dessa regler fanns ursprungligen i 2 kap. 3 § tredje stycket. Styckeindelningen i 2 kap. 3 § har därefter ändrats vid flera tillfällen. Den aktuella bestämmelsen återfinns numera i sistnämnda paragrafs sjunde stycke. Hänvisningen har därför ändrats.

14 kap. 26 b §

I bestämmelsen har ett nytt *fjärde stycke* tillkommit. Bestämmelsen innebär att överlåtelse av direktförsäkringsbestånd, där det ingår åtaganden som skall fullgöras i ett annat EES-land, skall offentliggöras i det landet. Offentliggörandet skall ske enligt de bestämmelser som i det berörda EES-landet gäller för offentliggörande av i frågavarande överlåtelser. Offentliggörandet, som är obligatoriskt, skall ske först sedan Finansinspektionen godkänt överlåtelsen.

Enligt andra meningen i fjärde stycket får Finansinspektionen underlåta att offentliggöra beslutet i EES-landet om beslutet redan offentliggörs där på motsvarande sätt. Huvudregeln är dock att det är Finansinspektionen som skall tillse och svara för att offentliggörande sker. Finansinspektionen bör inte kunna förlita sig på något annat lands rutiner utan bör förvissa sig, t.ex. genom kontakt med behörig myndighet i EES-landet, om att offentliggörandet i samtliga fall sker på ett korrekt sätt så att syftet med bestämmelsen uppfylls.

15 kap. 6 a §

Paragrafen är ny. Bestämmelsen innebär att en överlåtelse av direktförsäkringsbestånd, där det ingår risker som är belägna eller åtaganden som skall fullgöras i ett annat EES-land, skall offentliggöras i det landet i överensstämmelse med dess nationella bestämmelser. Det blir alltså obligatoriskt att offentliggöra godkännandebeslutet där (jfr motsvarande bestämmelse i 14 kap. 26 b §).

19 kap. 2 §

Bestämmelserna om förverkande av koncession i paragrafens *första stycke* 2 för det fall när verksamheten inte påbörjats inom viss tid har justerats för att bättre ansluta till EG:s regler i detta avseende. Tidsfristen har ändrats till ett år och räknas från koncessionens beviljande. I samma punkt har en bestämmelse om förverkande av koncession intagits för det fall att bolaget inom den angivna tidsfristen avstår från koncessionen.

11.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige

7 kap. 3 §

Ett tillägg har gjorts till *sista stycket* för att undvika att en EES-försäkringsgivares överlåtelse av försäkringsbestånd skall behöva offentliggöras här i landet genom två parallella förfaranden, nämligen dels genom Finansinspektionens försorg och dels av en behörig myndighet i den överlåtande försäkringsgivares hemland enligt bestämmelser i det landet. Inspektionen skall i dessa situationer inte behöva kungöra överlåtelsen innan yttrande avges.

8 kap. 1 §

Kravet i *tredje punkten* att Finansinspektionen skall kungöra ett beslut att lämna samtycke till en EES-försäkringsgivares hemlandsmyndighet har upphävts. Skälen till ändringen redovisas i avsnitt 6.

11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1950:272) om
rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäk-
ringsrörelse i Sverige

Prop. 1997/98:54

25 §

I *elfte stycket* har en ny punkt införts. En koncession kan förklaras förverkad enligt nya *punkt 2* dels om företaget inte påbörjat verksamheten inom ett år från det att koncessionen beviljades, dels i fall företaget dessförinnan begär detta. Till följd av ändringarna har bestämmelserna i nuvarande punkt 2 och 3 flyttats till punkt 3 och 4.

Motsvarande regler finns, efter justering och ändring, i 19 kap. 2 § FRL.

29 d §

Ändringen är av motsvarande slag som ändringen i 15 kap. 6 a § FRL.

Förteckning över remissinstanser avseende Promemoria om vissa justeringar i lagstiftningen om genomförande av EG:s försäkringsdirektiv

Prop. 1997/98:54
Bilaga 1

Efter remiss har yttrande över Promemoria om vissa justeringar i lagstiftningen om genomförande av EG:s försäkringsdirektiv avgetts av Hovrätten för Västra Sverige, Kammarrätten i Stockholm, Finansinspektionen, Konkurrensverket, Konsumentverket, Sveriges Riksbank, Sveriges Försäkringsförbund, Stockholms Stads Brandförsäkringskontor (Brandkontoret).

Svenska Aktuarieföreningen och Svenska Bankföreningen har förklarat sig avstå från att lämna remissyttranden. Utländska Försäkringsbolags Förening, Svenska försäkringsmäklares förening och Svenska Livförsäkringsbolagens Aktuarienämnd har beretts tillfälle men avstått från att yttra sig.

.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1997-12-15

Närvarande: regeringsrådet Stig von Bahr, regeringsrådet Arne Bækkevold, justitierådet Edvard Nilsson.

Enligt en lagrådsremiss den 4 december 1997 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713),
2. lag om ändring i lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige,
3. lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Charlotte Abrahamsen.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 januari 1998.

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Peterson, Freivalds, Wallström, Åsbrink, Schori, Blomberg, Andersson, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson, von Sydow, Klingvall, Åhnberg, Östros, Messing

Föredragande: statsrådet Åsbrink

Regeringen beslutar proposition 1997/98:54 Vissa ändringar i lagstiftningen om genomförande av EG:s försäkringsdirektiv

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upp- häver eller upprepar ett normgivnings- bemyndigande	Celexnummer för bak- omliggande EG-regler
Försäkringsrörelselagen (1982:713)	7 kap. 9 och 10 g §§	373L0239, 388L0357, 392L0049, 379L0267, 392L0096, 378L0473, 390L0618
Lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkrings- företag att driva försäk- ringsrörelse i Sverige		373L0239, 392L0049, 379L0267, 392L0096